

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**



МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Етика та естетика
Шифр та назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекції: 20 год Практичні заняття: 14 год Самостійна робота: 56 год
Термін вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу. Курс «Етика та естетика» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про моральні та естетичні засади людського буття, культуру міжособистісних відносин і ціннісні орієнтири сучасного суспільства. У межах дисципліни розглядаються фундаментальні категорії етики та естетики, закономірності моральної свідомості, принципи етичної поведінки особистості, а також особливості естетичного сприйняття дійсності та мистецтва. Особлива увага приділяється аналізу моральних норм і цінностей, проблемам відповідальності, свободи вибору, професійної етики, а також ролі краси й гармонії у формуванні духовної культури людини.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: етичні та естетичні концепції, моральні норми і цінності, принципи етичної поведінки, закони та категорії естетичного освоєння світу, а також їх вплив на особистісний і професійний розвиток людини.

Мета курсу: формування у студентів моральної та естетичної культури, здатності критично осмислювати етичні проблеми сучасності, дотримуватися загальнолюдських і професійних норм моралі, розуміти значення естетичних цінностей у житті суспільства та особистості.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомлення студентів з основними поняттями й категоріями етики та естетики.
2. Формування розуміння сутності моралі та її ролі в суспільному житті.
3. Розвиток умінь аналізувати моральні ситуації та приймати відповідальні рішення.
4. Виховання поваги до етичних норм і принципів професійної діяльності.
5. Розвиток естетичного мислення, художнього смаку та здатності сприймати й

оцінювати явища культури й мистецтва.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» базується на знаннях, отриманих здобувачами освіти під час здобуття загальної та фахової підготовки на попередніх етапах навчання, зокрема з «філософії», «культурології» «історії та культури України», «релігієзнавства» та соціальних дисциплін.

Постреквізити навчальної дисципліни. Здобуті в межах курсу знання, уміння та компетентності є важливою основою для подальшого особистісного й професійного розвитку студентів, формування відповідального ставлення до майбутньої професійної діяльності, міжособистісної взаємодії та успішного опанування освітніх компонентів.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот. СК13. Здатність до застосовування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів. СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

	ПР16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та складати соціально-психологічний портрет особистості. ПР 20 Презентувати та обґрунтовувати детермінізм і гіпотези щодо появи та розвитку соціально-психологічних явищ. ПР 21. Реалізовувати програми з міжособистісної та міжгрупової взаємодії які сприяли б позитивному психологічному мікроклімату в колективах.
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					
Змістовний модуль 1. Етика як вчення про мораль					
Тема 1	Предмет та завдання етики у сучасних умовах. Основні етапи розвитку етичної думки	2	1	6	Методи навчання: лекції із елементами проблемного викладу, евристичних бесід, аналізу філософських текстів та дискусій щодо актуальних моральних викликів сучасності; самостійна робота з першоджерелами та порівняльного аналізу етичних концепцій різних історичних епох. Методи оцінювання: усне опитування, тестовий контроль, написання коротких аналітичних есе та участь в обговореннях.
Тема 2	Сутність, походження та історичний розвиток моралі. Структура моралі та її функції	2	2	6	Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, аналіз конкретних моральних ситуацій та групової роботи. Формування вміння виокремлювати структурні елементи моралі та розуміти її соціальні функції Методи оцінювання: письмові роботи, тестування, виконання індивідуальних завдань і

					аналіз практичних кейсів
Тема 3	Моральна свідомість. Моральний вибір та відповідальність особистості	2	1	6	Методи навчання: інтерактивні методи навчання: дискусії, рольові ігри, моделювання моральних дилем та аналіз життєвих ситуацій. Методи оцінювання: усні відповіді, написання рефлексивних есе та виконання ситуаційних завдань
Тема 4	Моральна культура особистості та її формування. Етикет.	2	2	4	Методи навчання: лекції, практичні заняття, аналіз прикладів соціальної та професійної поведінки, тренінгові елементи. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, підготовка повідомлень і виконання практичних завдань
Тема 5	Моральна культура як основа формування професійної етики. Призначення професійної етики	2	1	6	Методи навчання: аналіз професійно-етичних кодексів, обговорення етичних проблем конкретних професій та робота в малих групах, методи проблемного навчання й аналізу кейсів. Методи оцінювання: презентації, письмові роботи, тести та участь у колективних обговореннях.
Змістовний модуль 2. Естетика					
Тема 6	Історія формування естетики та її теоретичні засади	2	1	6	Методи навчання: лекції із використанням візуальних матеріалів, аналіз теоретичних концепцій, самостійна робота з науковими джерелами. Методи оцінювання: тестування, усні відповіді, підготовка рефератів та аналітичних оглядів
Тема 7	Естетичне засвоєння дійсності (естетична свідомість та різновиди естетичної діяльності)	2	2	6	Методи навчання: поєднання теоретичного матеріалу з аналізом прикладів з мистецтва та повсякденного життя, обговоренням і творчими завданнями Методи оцінювання: усні опитування, письмові завдання, творчі роботи та активність на заняттях.

Тема 8	Основні естетичні категорії	2	1	4	Методи навчання: пояснювально-аналітичні методи, робота з термінами, порівняльний аналіз та дискусії. Методи оцінювання: тестування, письмові відповіді, виконання індивідуальних завдань
Тема 9	Мистецтво як найвищий прояв естетичної діяльності. Художній образ у мистецтві	2	2	6	Методи навчання: аналіз творів мистецтва, використання мультимедійних матеріалів, обговорення та творчих завдань. Методи оцінювання: презентації, усні відповіді, письмові роботи і творчі проекти.
Тема 10	Історичні закономірності художнього розвитку. Метод і стиль у мистецтві	2	1	6	Методи навчання: лекції, порівняльний аналіз мистецьких стилів, робота з ілюстративним матеріалом та самостійна дослідницька діяльність. Методи оцінювання: тестування, підготовка рефератів, презентацій і підсумкове обговорення
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення

питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Етика та естетика»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

– оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

– оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

– оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

– оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

– оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

– оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «А» – 18–20 балів;
- «В» – 16–17 балів;
- «С» – 14–15 балів;
- «D» – 12–13 балів.
- «Е» – 10–11 балів;
- «FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Етика та естетика» є обов’язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.
Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування

або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Етика та естетика» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Етика та естетика» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Виноградов Г.М. Етика та естетика: навчальний посібник для спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Дніпро: ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 36 с.
2. Етика та естетика. Для підготовки до іспитів. Уклад. І. Тетарчук. Київ: Центр навч. літератури, 2020. 316 с.

3. Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. В.Л.Петрушенко. Львів: Вид-во "Новий світ – 2000". 2020. 304 с.
4. Лозовий В., Требін М., Горлач М. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Київ: Центр навч. літератури, 2020. 1028 с.
5. Уварова Т.І. Естетика. Навчальний посібник. К.: Університетська книга, 2024. 284 с
6. Утюж І. Г. Етика та естетика : навчальний посібник для семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» / І. Г. Утюж, В. В. Денисенко. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. 122 с.

Додаткові:

7. Ніцше Ф. По ту сторону добра и зла. К.:Форс, 2020. 288 с.
8. Панченко В. Етика та естетика. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 432 с.
9. Станіславська К. Мистецькі форми сучасної видовищної культури. Київ : Стилос, 2020. 272 с.
10. Царенок А. В. Естетика: навчально-методичний посібник. Чернігів : НУ «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2023. 104 с.
11. Чистіліна Т.О. Етика та естетика. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 304 с.

Інформаційні ресурси мережі інтернет

1. Український освітній портал «Все для вчителя». URL: <http://www.teacher.in.ua>
2. <https://shron1.chtyvo.org.ua>
3. <https://osvita.ua> / Вища освіта. Реферати. Культура
4. Освітній портал «Освіта. UA: Освіта в Україні та за кордоном». URL: <http://www.osvita.ua>
5. <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika>
6. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського URL: <https://dnrb.gov.ua/ua/>